

Kancelář Senátu

Projednávání agendy EU v Senátu

červen 2015

Zásadním červnovým tématem bylo hledání řešení současné **migrační krize**. Výbor pro záležitosti EU i Senát jako celek projednaly návrh nových opatření v migrační politice a také návrh **povinného přesídlování migrantů z Itálie a Řecka** do ostatních členských států, ke kterému Senát zaujal negativní stanovisko. Tato problematika byla zároveň hlavním předmětem jednání **červnové Evropské rady**, které se Senát také věnoval.

Ve stínu otázek migrace se ocitl **evropský semestr**, tedy proces koordinace hospodářských politik členských států. Výbor i Senát projednaly návrh letošních **doporučení Rady pro Českou republiku**. Výbor se k nim obsáhle vyjádřil, plénum však rozhodlo vzít dokument na vědomí.

Plénum Senátu dokončilo projednávání některých dalších evropských tisků.

Zpracoval:

Jan Grinc (s využitím materiálů OEU a sekretariátu VEU)

Datum zpracování:

3. 7. 2015

Telefon:

257 072 664

E-mail:

grincj@senat.cz

Plná znění projednávaných dokumentů, stenozáznam z jejich projednávání na schůzi pléna a veškerá usnesení přijatá k nim Senátem a jeho orgány jsou k dispozici [po kliknutí na číslo příslušného senátního tisku](#).

Zápisy ze schůzí Výboru pro záležitosti EU jsou k dispozici [zde](#). Zápisy ze schůzí ostatních výborů a komisí Senátu jsou k dispozici v dokumentech těchto orgánů zveřejněných na internetové stránce Senátu.

12. schůze Výboru pro záležitosti Evropské unie v 10. funkčním období 3. 6. 2015

Sdělení Evropské komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Evropská agenda pro migraci (senátní tisk [K 020/10](#))

Zpravodaj: sen. T. Grulich.

Komise ve světle aktuálních událostí navrhla nový program pro migraci, který by měl vést k jejímu lepšímu zvládnutí. Program za tímto účelem vymezuje okamžitá opatření, k nimž patří především ztrojnásobení kapacity a prostředků pro společné operace agentury Frontex, zavedení dočasného mechanismu přerozdělování osob, předložení návrhu trvalého systému EU pro přemísťování osob uvnitř EU a návrhu celoevropského programu přesídlování z třetích zemí nebo zahájení operace ve Středozemním moři s cílem rozbít pašerácké sítě. Program dále definuje kroky, které by měly být provedeny v následujících letech. Jedná se zejména o snižování atraktivity nelegální migrace, záchranu životů a zabezpečení vnějších hranic, silnou společnou azylovou politiku či novou politiku pro legální migraci. Na program navazují konkrétní legislativní a nelegislativní dokumenty, z nichž Výbor pro záležitosti Evropské unie („VEU“) většinu vybral k projednání.

VEU přijal k materiálu obsáhlé doporučení. Snahu Komise řešit probíhající migrační krizi vítá a poukazuje na to, že navrhovaná opatření by měla vést především ke snížení migračních tlaků a k řešení příčin, které k nim vedou. VEU souhlasí s rámcovou pozicí vlády a přejímá její zásadní body. Podporuje zejména záchranu životů na moři, posílení ochrany vnějších hranic a boj proti převaděčství a obchodování s lidmi, jakož i připravovanou operaci v rámci společné bezpečnostní a obranné politiky ve Středozemním moři určenou k dopadení a ničení lodí pašeráků. Je však třeba dbát na zajištění řádného mezinárodněprávního základu této společné akce. Dále upřednostňuje spolupráci, přímou podporu a stabilizaci migrantů v zemích původu a v tranzitních zemích a v souladu s vládou poukazuje na potřebu geografické vyváženosti navrhovaných opatření (zejména v souvislosti s děním na Ukrajině a v zemích západního Balkánu). Zdůrazňuje rovněž potřebu účinné návratové politiky, neboť ta je předpokladem pro řádné fungování společného systému. Je nutné důsledně dodržovat stávající společná pravidla v této oblasti ze strany všech členských států. Proto VEU podporuje návrh Komise na účinnější monitoring a pomoc při dodržování pravidel členskými státy ze strany EU. VEU rovněž zdůrazňuje, že navrhovaná opatření nesmějí vést k jakémukoli omezování volného pohybu občanů EU. VEU naopak zásadně nepodporuje zřízení povinných společných programů na relokaci a přesídlování a klade důraz na výhradně dobrovolný charakter navrhovaných mechanismů, neboť taková opatření neřeší důvody, proč dochází k masivním migračním vlnám, a mohou je naopak podněcovat. Primární odpovědnost za svou azylovou a migrační politiku by i nadále měly nést jednotlivé členské státy, a to včetně práva suverénního rozhodování v této oblasti. Proto se bude podrobně zabývat návrhem rozhodnutí Rady o prozatímních přemísťovacích opatřeních ve prospěch Itálie a Řecka. VEU zároveň vyzývá vládu, aby vedle probíhající finanční, personální, technické a humanitární pomoci směřované do zemí, z nichž migranti přicházejí, nebo poskytované v rámci stávajících aktivit EU předložila na vnitrostátní i unijní úrovni návrh proveditelných opatření, jimiž se hodlá

dobrovolně podílet na pomoci nejohroženějším skupinám migrantů a která by mohla pomoci státům vystaveným největším migračním tlakům. Přitom je třeba dbát na ochranu národní bezpečnosti a zohlednit riziko migrační vlny ze států na východ od Evropské unie hrozící v souvislosti s nestabilní situací na Ukrajině.

Sdělení bylo následně projednáno plénem Senátu (viz níže).

Národní program reforem České republiky pro rok 2015 (senátní tisk [č. 85](#))

Zpravodaj: sen. V. Hampl.

VEU se nechal informovat o Národním programu reforem pro rok 2015. Jedná se o dokument pravidelně zasílaný vládou každého členského státu Evropské komisi, která na jeho základě zpracovává doporučení pro jednotlivé členské státy v rámci tzv. evropského semestru. Senátoři patří mezi pravidelné účastníky kulatých stolů, které se konají na počátku roku a probírají se na nich jednotlivá témata. Na základě těchto jednání pak vláda Národní program reforem schvaluje a do konce dubna odesílá Komisi. Komise a Rada na něj v červnu reagují tzv. specifickými doporučeními pro jednotlivé státy (*country-specific recommendations*) v rámci evropského semestru.

Národní program reforem projednal i Výbor pro hospodářství, zemědělství a dopravu („VHZD“). Stejně jako VEU doporučil plénu vzít tisk na vědomí.

Konvergenční program České republiky Aktualizace duben 2015 (senátní tisk [č. 73](#))

Zpravodaj: sen. Z. Besta.

Konvergenční program je zásadním dokumentem fiskální strategie vlády aktualizovaným každoročně v rámci systému monitorování hospodářských politik členských států ze strany EU. Komise a Rada na něj v červnu reagují specifickými doporučeními pro jednotlivé státy v rámci evropského semestru. VEU doporučil vzít dokument na vědomí. Stejně doporučení učinil i garanční výbor, kterým je VHZD.

Doporučení pro doporučení Rady k Národnímu programu reforem České republiky na rok 2015 a stanovisko Rady ke Konvergenčnímu programu České republiky z roku 2015 (senátní tisk [J 019/10](#))

Zpravodaj: sen. V. Hampl.

Završujícím dokumentem evropského semestru jsou již zmiňovaná specifická doporučení pro jednotlivé státy, která schvaluje Rada na doporučení Komise. Právě tento návrh Komise byl jako každoročně podrobně projednán na schůzi VEU.

Letošní doporučení Komise jsou mnohem stručnější než v předešlých letech. Česká republika by i podle odhadu Komise měla dodržet ustanovení paktu stability a růstu. Komise však doporučuje 1) dále zlepšit nákladovou efektivnost a správu ve zdravotnictví, 2) bojovat s daňovými úniky, zjednodušit daňový systém, provést protikorupční plán, podniknout opatření ke zvýšení transparentnosti a efektivnosti při zadávání veřejných zakázek, zejména zavedením centrálního registru veřejných zakázek a posílením vedení a dohledu, 3) snížit vysoké daňové zatížení práce u osob s nízkými příjmy přesunutím daňové zátěže do jiných oblastí a dále zvýšit dostupnost cenově přijatelných služeb péče o děti, 4) přijmout reformu vysokého školství, zajistit

odpovídající odbornou přípravu učitelů, podpořit školy vykazující slabé výsledky a podniknout opatření ke zvýšení školní docházky u znevýhodněných dětí, včetně Romů.

VEU přijal k dokumentu obsáhlé doporučení. V něm především pozitivně hodnotí změny v průběhu letošního semestru, především pak předložení hodnotících zpráv Komise pro jednotlivé státy v předstihu před vydáním doporučení a úpravu harmonogramu projednání a schvalování doporučení. Jen včasné vydání doporučení totiž umožňuje národním parlamentům vést o nich debatu s vládou a Evropskou komisí ještě před jejich schválením na evropské úrovni. VEU vnímá pozitivně probíhající oživení české ekonomiky, které započalo v roce 2014 po dvou letech hospodářského propadu a které bude dle jarní prognózy Evropské komise i nadále pokračovat, přičemž hlavním tahounem růstu má být i nadále především domácí poptávka.

VEU v obecné rovině souhlasí s doporučeními navrženými Evropskou komisí. Považuje za důležité, aby vláda svou hospodářskou politikou podpořila současné oživení a přispěla k výraznějšímu růstu ekonomiky a poklesu nezaměstnanosti. Domnívá se, že vedle navyšování výdajů na veřejné investice je zásadní odstraňovat administrativní i regulatorní překážky bránící plánování investic, včetně mnohdy netransparentních a zdlouhavých postupů pro získání územních a stavebních povolení.

Ve shodě s Komisí je VEU přesvědčen o nutnosti dále zlepšovat dodržování daňových předpisů, snížit náklady na výběr a placení daní zjednodušením daňového systému, zamezit daňovým únikům a předcházet daňovým podvodům. Rovněž souhlasí s Komisí, že je nezbytné docílit toho, aby byl výběr daní pro daňové poplatníky i daňové orgány finančně a časově méně náročný. Vnímá i potřebu vyšší systematičnosti při zjednodušování daňových přiznání a využívání předvyplněných formulářů.

VEU souhlasí s názorem Komise, že je třeba zlepšit nákladovou efektivnost a správu ve zdravotnictví, včetně organizačně-provozních otázek a informačních systémů.

Pokud jde o otázky vzdělávání, domnívá se VEU, že připravený návrh novely vysokoškolského zákona nelze považovat za kompletní reformu vysokého školství – např. Komisí uváděné zlepšení systémů financování aktuální novela vůbec neřeší, a tak je třeba v tomto úsilí i nadále pokračovat. VEU pokládá doporučení Komise zajistit odpovídající odbornou přípravu učitelů za poměrně nejasné, souhlasí však s názorem, že nízké platové ohodnocení učitelů přispívá k tomu, že je těžké do oboru přilákat talentované uchazeče. Proto VEU podporuje systematické navyšování platů učitelů.

VEU rovněž sdílí názor Komise, že je naprosto nezbytné provést protikorupční plán, tj. intenzivně pracovat na přijetí zákona o finanční kontrole, státním zastupitelství, financování politických stran a ochraně oznamovatelů, na nové politice řízení státních podniků a novele zákona o svobodném přístupu k informacím, a podniknout opatření ke zvýšení transparentnosti a efektivnosti při zadávání veřejných zakázek, jako např. zveřejňování zakázek v centralizovaném registru a poskytování odpovídajícího vedení a školení zadavatelům zakázek.

Dokumentem se následně zabývalo plénum Senátu (viz níže).

Vládní návrh, kterým se předkládá Parlamentu České republiky k vyslovení souhlasu s ratifikací Dohoda o účasti Chorvatské republiky v Evropském hospodářském prostoru (senátní tisk [č. 63](#))

Zpravodaj: sen. Z. Besta.

VEU jako garanční výbor doporučil plénu vyslovit souhlas s ratifikací dohody.

Agenda pro českou zahraniční politiku 2015

Asociace pro mezinárodní otázky představila VEU svou studii.

<p style="text-align: center;">13. schůze Výboru pro záležitosti Evropské unie v 10. funkčním období 16. 6. 2015</p>
--

Informace vlády ČR o pozicích vlády a programu jednání Evropské rady, která se koná ve dnech 25. – 26. června 2015 (senátní tisk [č. 83](#))

Zpravodaj: sen. V. Hampl.

Dominantním tématem Evropské rady byla otázka migrace, k níž se VEU a Senát ještě před konáním Evropské rady podrobně vyjádřily ve svých usneseních k Evropskému programu pro migraci a k návrhu rozhodnutí Rady o prozatímních opatřeních ve prospěch Itálie a Řecka (viz výše a níže). Zároveň byla jen několik málo dnů před zasedáním Evropské rady měla být zveřejněna tzv. zpráva čtyř předsedů, která načrtává možná další vývoj hospodářské a měnové unie.

VEU proto navrhl Senátu stručnější usnesení, v němž zopakoval své hlavní teze k otázkám migrace a dále se zabýval především způsobem projednávání nové zprávy o prohlubování hospodářské a měnové unie. VEU nepovažuje za vhodné, aby Evropská rada přijímala politické závěry k dalšímu prohlubování hospodářské a měnové unie, jestliže podkladový dokument pro jednání, tzv. zpráva čtyř předsedů, nebyl dosud zveřejněn. Zastává obecně názor, že přijímání zásadních politických závěrů Evropskou radou vyžaduje důkladnou předchozí debatu na úrovni členských států, která však není možná, jsou-li podkladové koncepční dokumenty projednávány Evropskou radou jen několik málo dní poté, kdy byly vydány. VEU by uvítal, kdyby předseda vlády mohl na jednání Evropské rady toto znepokojení Senátu tlumočit svým partnerům.

Informace byla následně projednána na schůzi Senátu (viz níže).

Návrh rozhodnutí Rady, kterým se stanoví prozatímní opatření v oblasti mezinárodní ochrany ve prospěch Itálie a Řecka (senátní tisk [J 023/10](#))

Zpravodaj: sen. T. Grulich.

Navrhované rozhodnutí je založeno na mechanismu nouzové reakce v případě náhlého přílivu migrantů do některých členských států (čl. 78 odst. 3 Smlouvy o fungování EU). Jde o první využití tohoto ustanovení. Rozhodnutí má uložit členským státům povinnost přemístit v průběhu dvou let 40 000 Syřanů a Eritrejců, kteří mají nárok na mezinárodní ochranu a nacházejí se v Itálii a Řecku, na své území. Za každou takto přijatou osobu bude členskému státu vyplaceno 6 000 EUR.

VEU přijal k návrhu rozhodnutí velmi podrobné stanovisko. Pokládá za nezbytné nalézt optimální řešení probíhající migrační krize, která negativně ovlivňuje Evropskou unii a její členské státy. Nesouhlasí s povinným přemísťováním migrantů mezi členskými státy, přičemž připomíná svůj dlouhodobý odmítavý postoj k takovým návrhům. Navrhovaný relokační mechanismus je možné přijmout, pouze pokud bude mít doporučující, dobrovolný charakter. VEU souhlasí s rámcovou pozicí vlády (která je rovněž odmítavá) a žádá vládu, aby v Radě EU i v Evropské radě vystupovala proti přijetí navrhovaného rozhodnutí.

VEU připomíná, že Česká republika dlouhodobě poskytuje v rámci společných aktivit EU i mimo ně finanční, personální a technickou pomoc, jakož i humanitární pomoc směřovanou do zemí, z nichž migranti přicházejí, a rovněž se zapojuje do dobrovolného přesídlování uprchlíků z Blízkého východu. VEU v současné krizi podporuje navýšení kapacit a prostředků pro tyto formy pomoci a žádá vládu, aby rozšířila své stávající aktivity, včetně přesídlování nejohroženějších skupin uprchlíků na základě dobrovolného rozhodnutí České republiky i dotčené osoby.

Výbor zastává názor, že k řešení probíhající migrační krize přispěje především přímá podpora a stabilizace v zemích původu migrantů a v tranzitních zemích a spolupráce s těmito zeměmi. Zároveň je třeba koordinovanými akcemi Evropské unie zachraňovat životy migrantů na moři a bojovat proti převaděčství. Povinná relokační migrace migrantů z Itálie a Řecka neřeší důvody současné masivní migrační vlny, nijak nesouvisí s ochranou života migrantů ve Středozemním moři, ani nepřispívá ke snížení migračního tlaku na Evropu jako celek; naopak může podněcovat více osob k ilegální imigraci do Evropské unie životu nebezpečnými způsoby.

VEU rovněž upozorňuje na pochybné humanitární a právní aspekty návrhu rozhodnutí. To nepředpokládá souhlas dotčených osob s jejich přemístěním do konkrétního členského státu a zároveň jim i po přiznání mezinárodní ochrany znemožňuje volný pohyb v Evropské unii, což lze vynucovat jen za cenu značných omezení pro přemístěné osoby. VEU připomíná unijní pilotní projekt EUREMA, který měl v minulosti pomoci Maltě s přílivem uprchlíků tím, že jim nabídl přemístění do jiných evropských zemí. Z výsledků projektu, jakož i bilaterálních přemísťovacích aktivit států střední a východní Evropy a z počtu podaných žádostí o azyl v EU jasně vyplývá, že státy střední a východní Evropy nepatří k cílovým zemím migrantů z Afriky a Blízkého východu. Proto VEU zastává názor, že nedobrovolně přemístění migranti nebudou mít motivaci integrovat se do společnosti ve státě, kam byli přemístěni, a budou usilovat o přesun do těch členských států, kam by přirozeně směřovali. Tím značně vzrůstají bezpečnostní rizika, která budou s jejich pobytem spojena, včetně možné reaktivace převaděčských sítí uvnitř Evropské unie. VEU zdůrazňuje, že v souladu se zásadou subsidiarity musí být přemísťování a přesídlování migrantů věcí politického rozhodnutí každého členského státu, neboť právě členský stát ponese odpovědnost za další pobyt těchto osob na svém území, jak z hlediska poskytnutí zdravotní a jiné pomoci a jejich společenského, hospodářského a kulturního začlenění, tak i z hlediska zachování veřejné bezpečnosti. Orgány členského státu pak také musejí nést politickou odpovědnost za případné selhání v tomto úkolu a občané členského státu musejí mít možnost dosáhnout změny státní politiky, což bude v případě přijetí závazného rozhodnutí na unijní úrovni vyloučeno. V souvislosti s tím VEU upozorňuje, že přemístění osob má vést podle návrhu rozhodnutí k jejich dlouhodobému, potenciálně trvalému pobytu ve státech, kam budou přemístěny, a proto je na rozdíl od technické, personální či finanční pomoci již nelze považovat za „dočasné opatření“ ve smyslu čl. 78 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské

unie. VEU rovněž souhlasí s vládou, že návrh rozhodnutí je v mnoha ohledech právně nejasný, zejména pokud jde o konkrétní postupy, vztah k pravidlům dublinského nařízení nebo zdravotní aspekty.

VEU je nadále přesvědčen, že primární odpovědnost za svou azylovou a migrační politiku by měly nést jednotlivé členské státy, a to včetně důsledků nedodržování pravidel smluvených na unijní úrovni. V souladu s vládou výbor zdůrazňuje potřebu geograficky vyváženého přístupu ke všem migračně rizikovým regionům, mezi něž patří i východní Evropa a západní Balkán.

Dokument následně projednalo plénum Senátu (viz níže).

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (ES) č. 1829/2003, pokud jde o možnost členských států omezit či zakázat používání geneticky modifikovaných potravin a krmiv na svém území (senátní tisk [N 016/10](#))

Zpravodaj: sen. T. Grulich. Výbory dožádané o stanovisko: Výbor pro územní rozvoj, veřejnou správu a životní prostředí (zpravodaj: sen. P. Gawlas).

Na základě nedávného přezkumu rozhodovacího postupu pro povolování geneticky modifikovaných organismů (GMO) Komise navrhuje rozšířit možnost členských států omezovat nebo zakazovat používání GMO. Pokud bude GMO na unijní úrovni povolen pro použití v potravinách a krmivech v Evropě, členské státy budou mít možnost rozhodnout, že se k povolení nepřipojí. Musí pro to však mít jiné důvody než jsou kritéria hodnocená na úrovni EU, tj. rizika pro lidské zdraví, zdraví zvířat nebo životní prostředí. Proto není příliš zřejmé, jakou míru uvážení státy vlastně mají mít. Postoj vlády ČR k tomuto návrhu je odmítavý.

Výbor pro územní rozvoj, veřejnou správu a životní prostředí ve svém stanovisku vnímá návrh obecně pozitivně, avšak konstatuje, že případný zákaz či omezení používání geneticky modifikovaných potravin a krmiv v jednom členském státě nesmí představovat omezení možnosti přepravy těchto potravin a krmiv přes území tohoto státu. Tím by totiž mohl být omezen jejich dovoz do členských států, které zákaz či omezení jejich používání nepřijaly, což by představovalo narušení jednotného trhu i mezinárodního obchodu. Toto stanovisko převzal i VEU. Dokumentem se nyní bude zabývat plénum Senátu.

9. schůze Senátu v 10. funkčním období 17. a 18. 6. 2015

Sdělení Komise Evropskému Parlamentu a Radě Pařížský protokol – plán boje proti globální změně klimatu po roce 2020 (senátní tisk [K 009/10](#))

Zpravodaj: sen. A. Maštaliř.

Senát přijal usnesení ve znění návrhu VEU z 11. schůze v 10. funkčním období (viz [Projednávání agendy EU v Senátu – květen 2015](#)).

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru, Výboru regionů a Evropské investiční bance Rámcová strategie k vytvoření odolné energetické unie s pomocí progresivní politiky v oblasti změny klimatu (senátní tisk [K 010/10](#));

Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě Dosažení cíle 10% propojení elektrických sítí Zajištění vhodnosti evropské elektrorozvodné sítě pro rok 2020 (senátní tisk [K 011/10](#))

Zpravodaj: sen. A. Maštalič.

Senát přijal usnesení ve znění návrhu VEU z 11. schůze v 10. funkčním období (viz [Projednávání agendy EU v Senátu – květen 2015](#)).

Informace vlády ČR o pozicích vlády a programu jednání Evropské rady, která se koná ve dnech 25. – 26. června 2015 (senátní tisk [č. 83](#))

Zpravodaj: sen. V. Hampl.

Senát přijal usnesení ve znění doporučení VEU z 13. schůze v 10. funkčním období (viz výše).

Doporučení pro doporučení Rady k Národnímu programu reforem České republiky na rok 2015 a stanovisko Rady ke Konvergenčnímu programu České republiky z roku 2015 (senátní tisk [J 019/10](#))

Zpravodaj: sen. V. Hampl.

Na návrh senátora R. Martíňka, který vyjádřil názor, že jednotlivá témata, k nimž se vyjadřovalo doporučení VEU, by měla být projednána samostatně, vzal Senát tento dokument pouze na vědomí. Na hlasování o doporučení VEU nedošlo. Senát se tak letos k finálním výstupům evropského semestru nevyjádřil.

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1304/2013 o Evropském sociálním fondu, pokud jde o navýšení počáteční předběžné platby vyplácené na operační programy podporované z Iniciativy na podporu zaměstnanosti mladých lidí (senátní tisk [N 007/10](#))

Zpravodaj: sen. P. Koliba.

Senát přijal usnesení ve znění návrhu VEU z 9. schůze v 10. funkčním období (viz [Projednávání agendy EU v Senátu – duben 2015](#)).

Sdělení Evropské komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Evropská agenda pro migraci (senátní tisk [K 020/10](#))

Zpravodaj: sen. T. Grulich.

Senát přijal usnesení ve znění doporučení VEU z 12. schůze v 10. funkčním období (viz výše).

Návrh rozhodnutí Rady, kterým se stanoví prozatímní opatření v oblasti mezinárodní ochrany ve prospěch Itálie a Řecka (senátní tisk [J 023/10](#))

Zpravodaj: sen. T. Grulich.

Senát po důkladné rozpravě přijal usnesení ve znění doporučení VEU z 13. schůze v 10. funkčním období (viz výše).